

АНДРІЙ ІВАНЕЦЬ:
«УКРАЇНСЬКИЙ ФЛОТ: МИ ПОГАНО
ВИВЧИЛИ УРОКИ ІСТОРІЇ, А ГОЛОВНЕ –
МИ НЕ ЗРОБИЛИ ВИСНОВКІВ»

КВІТИ ТАВРІЇ У КРИМСЬКОМУ ДОМІ:
ВИСТАВКА ВІДОМОЇ ХУДОЖНИЦІ ЛЮДМИЛИ
ВІТКОВСЬКОЇ ПРОЙШЛА У КИЄВІ В
ЕКСПОЗИЦІЙНИХ ПЛОЩАХ AUTONOMOUS

№ 30
2016

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНА
УКРАЇНСЬКА
ГАЗЕТА

www.svitlytsia.in.ua

НА МАЙДАНІ ВІДСВЯТКУВАЛИ ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ОЛЕГА СЕНЦОВА

13 липня на Майдані Незалежності відбулась акція, присвячена дню народження Олега Сенцова, який наразі перебуває у російській в'язниці. Саме цього дня йому виповнилось 40 років.

ОЛЕКСАНДРА НЕЗВАННА

Акція розпочалась з перформансу: декілька людей, взявши до рук книги Олега Сенцова, почали одночасно читати його оповідання вголос. Потім були виступи представників ініціативних груп «Комітет солідарності» та Євромайдан SOS, які стали організаторами заходу. Вони наголосили, що акція – це, насамперед, висловлення незгоди з протиправними діями Росії щодо українських громадян, які наразі є російськими в'язнями, а також висловлення підтримки засудженому кримчанину та його родині.

Далі виступили ті, хто прийшов привітати та підтримати іменинника: **Геннадій Афанасьєв**, один з чотирьох кримських хлопців, який був засуджений у справі «кримських терористів» та нещодавно звільнений з російської в'язниці, **Наталія Каплан**, сестра Олега, народний депутат **Надія Савченко**, правозахисники, громадські активісти, родичі тих, хто зараз перебуває у

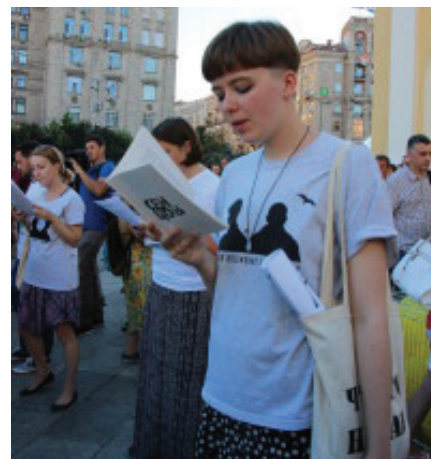
російських тюрмах або ж під слідством.

«Я дуже прошу підтримувати Олега, не забувати, адже саме з таких людей складається наше майбутнє. Ми його врятуємо, він повернеться. Наша команда і наш народ, який звільнив мене, – ми всі разом звільнимо Олега Сенцова», – сказав Геннадій Афанасьєв.

Організатори акції також закликали всіх присутніх підтримувати Олега листами, які можна надсилати на адресу колонії, де він відбуває покарання:

Сенцову Олегу Геннадієвичу, 1976 г.р., 677004, Республіка Саха (Якутія), г. Якутск, ул. Очиченко, д. 25 ФКУ ИК – 1. (Письма принимаются только на русском языке).

Нагадаємо, що в 2014 році український режисер та громадський активіст, учасник Євромайдану та антивоєнних протестів у Криму Олег Сенцов був затриманий за неправдивими звинуваченнями в тероризмі. Російська феміда засудила його до 20 років колонії суворого режиму.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Повідомляємо про те, що газета «Кримська світлиця», починаючи з 22.07.2016 року, виходитиме згідно з запланованим на рік графіком, тобто сьогоднішнє число виходить під номером 30. Попередні номери (з № 7 до № 29) будуть надаватися передплатникам поступово та паралельно з виходом нових номерів.

ІНТЕРВ'Ю

У першу неділю липня, починаючи з 2015 року, в Україні відзначають День Військово-Морських сил України. Користуючись нагодою, пропонуємо увазі читачів інтерв'ю з Андрієм Іванцем, кримським істориком, координатором громадської організації «Таврійська гуманітарна платформа». Хоча воно присвячене іншій події, пов'язаній з морською темою, проте дає можливість зануритись в глибини історії Українського флоту...

ЛЮДМИЛА БОЖЕНКО

– Наприкінці квітня у Києві відбулася низка заходів, які були присвячені Дню українського Чорного моря. Я навряд чи помилюсь, якщо скажу, що про існування такого Дня, якому вже майже 100 років, мало хто знав. Хочеться, аби ви зробили невеличкий екскурс у наше минуле і розповіли про історичні події, які передували появі цього свята?

– Це свято проводиться вже майже 100 років, з 29 квітня 1919 року. Це – знаковий день в історії України, в історії становлення сучасних українських Військово-Морських сил. А вже у 1918 році саме в цей день у Севастополі Чорноморський флот підняв українські прапори. Саме тоді контр-адмірал Саблін, командувач Чорноморського флоту, направив телеграму до Києва, у якій говорив: «Братія киевской Центральной рады, сего числа Севастопольская крепость и флот подняли украинские флаги».

І, дійсно, над абсолютною більшістю кораблів 29 квітня 1918 року були підняті синьо-жовті стяги. Але це відбулося не одразу і не просто. Хоча на Чорноморському флоті на 1917 рік більшість моряків були вихідцями з України (за різними оцінками, це від 60-

АНДРІЙ ІВАНЕЦЬ: «УКРАЇНСЬКИЙ ФЛОТ: МИ ПОГАННО ВИВЧИЛИ УРОКИ ІСТОРІЇ, А ГОЛОВНЕ – МИ НЕ ЗРОБИЛИ ВИСНОВКІВ»

70%), тобто основа існувала, але боротьба за флот була бурхливою. Різні політичні сили розуміли, що в умовах війни, в умовах революції сила вирішує дуже багато, і тому намагалися притягнути на свій бік Чорноморський флот.

На флоті діяли російські есери та меншовики, але особливо бурхливу діяльність розгорнули більшовики. Вони використали для захоплення влади в Петрограді моряків Балтійського флоту: їм вдалося їх розпропагувати ще навесні 1917 року. Так само вони прагнули зробити і з Чорноморським флотом, але тут їм було набагато важче, зокрема, і тому, що на Чорноморському флоті розгорнувся потужний український рух.

– Та, напевно, й етнічний склад моряків теж дався взнаки в цій ситуації...

– Це, дійсно, так, адже Чорноморський флот – це єдиний флот у Російській імперії, де більшість складали етнічні українці. Хоча і на інших флотах вони теж служили, і там теж розгорталася процеси українізації. Зокрема, на Балтійському флоті над деякими корабля-

ми були теж підняті українські прапори, і крейсер «Світлана» був перейменованний на крейсер «Україна». Але на Чорноморському флоті була інша ситуація. І для нової Української державності, яка відродилася у 1917 році, було дуже важливо знайти таку військову опору на півдні.

– Що стало поштовхом для офіцерів окремих кораблів, які служили у флоті Російської імперії, підняти прапор України, чим їм це загрожувало? Та й, власне, чому Чорноморський флот не вирушив до Новоросійська, де також базувався Флот Російської імперії?

– Ми казали, що більшість моряків були українцями, але серед офіцерів ситуація була дещо іншою – це була особлива каста, тому там етнічних українців було менше. Хоча вони були, і вже з весни в керівництві чорноморсько-української громади, яка об'єднувала в Севастополі українців, були офіцери-українці... Українізація Чорноморського флоту відбувалась стихійно. Вже в липні 1917 року ескадрений міноносець «Завітний» першим серед кораблів ЧФ підняв український прапор. Восени, наприклад, були моменти, коли після проголошення III Універсалу весь ЧФ на один день підняв український прапор. Частина кораблів після того відмовилась його спускати.

Українізовані кораблі наприкінці 1917 року навіть встигли виконати бойове завдання, яке надійшло із Києва. Вони протягом грудня 1917 року та січня 1918 року евакуювали з півночі Туреччини українізовані частини – це дві дивізії, які заявили, що вони є українськими... Оцей весь процес стихійної українізації потім підійшов до іншої фази, коли в Києві була утворена Українська Народна Республіка (УНР), тим більше, коли в січні 1918 року вона була проголошена незалежною, то виникла необхідність захищати морські південні кордони України. Водночас

був ухвалений закон про те, що весь військовий та торговельний флот Чорноморського флоту Росії є тепер флотом УНР. Це не одразу вдалося реалізувати, адже тоді йшла вже війна і була агресія Радянської Росії проти УНР...

– 3 травня в Одесі ви презентували фільм «Тризуб Нептуна», який був створений кінорежисером Іваном Канівцем, де, власне, і розповідається про те, як на кораблях, що належали Російській імперії, замайорів український прапор. Глядачами стали моряки та офіцери Військово-Морських сил України. Частина цих глядачів – це моряки, офіцери, які до останнього боронили свої кораблі й український прапор під час активної стадії подій весни 2014 року у Криму? Як реагували на фільм, чи проводили паралелі, якими думками ділилися?

– Тут ми більше проводили паралелі, бо, на жаль, ті військовослужбовці, які були з нами на зустрічі, не дуже обізнані з подіями 1917-1918 років. А паралелі справді були. Під час агресії Радянської Росії наприкінці 1917-1918 років велася абсолютно брехлива масована пропаганда. Тоді намагалися дискредитувати соціалістичний уряд Центральної Ради тим, що розповідали на Чорноморському флоті, нібито в Києві сидять не соціалісти, а буржуазний уряд. Так само блокували українські військові кораблі, які піднімали українські прапори, як потім це відбувалося вже навесні 2014 року. І тоді, в грудні 1917 року, частина кораблів під українським прапором пішла на Одесу, як це сталося і в 2014 році. Багато прорахунків було у центральній київській владі в момент утворення флоту у 1917 році. Власне, так само ми не бачили необхідної уваги до українського флоту і на сучасному етапі. На жаль, це все каже про те, що ми погано вивчили уроки історії, ми не знаємо всі факти, а головне – ми не зробили висновків...

ФАКТИ

29 квітня 1918 року до 6-ої години вечора в Севастополі на лінкорах, крейсерах, деяких есмінцях були спущені червоні прапори та підняті українські. Штабний корабель «Георгій Побідоносець» стояв під сигналом «Обійняв командування українським Чорноморським флотом. Адмірал Саблін».

Підняття українського прапора на Чорноморським флоті, 29 квітня 1918 р. Художник Леонід Перфецький

«КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ» ВІДНОВЛЮЄ ЗВ'ЯЗКИ

СПІВПРАЦЯ

Днями у приміщенні ДП «Кримський дім» відбулася зустріч генерального директора ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» Андрія Щекун з професором, ректором Таврійського національного університету Володимиром Казаріним, під час якої для ТНУ були передані примірники перших трьох номерів «Кримської світлиці».

ЄВГЕНІЯ БОРИСЕНКО

«КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ» СВОГО ЧАСУ, ЩЕ ПЕРЕБУВАЮЧИ У КРИМУ, ДУЖЕ АКТИВНО СПІВПРАЦЮВАЛА З ТАВРІЙСЬКИМ НАЦІОНАЛЬНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ, ОСОБЛИВО ЗІ СТУДЕНТАМИ-ФІЛОЛОГАМИ. ТОМУ МИ ХОЧЕМО ВІДРОДИТИ ДАВНЮ ДРУЖБУ ТУТ, У КИЄВІ, БО НАДЗВИЧАЙНО ВАЖЛИВО У ЦІ СКЛАДНІ ЧАСИ ПІДТРИМУВАТИ ОДНЕ ОДНОГО І ПРАЦЮВАТИ НА БЛАГО КРИМУ»

вачів «Кримського дому». Газета буде роздаватися безкоштовно.

«Кримська світлиця» свого часу, ще перебуваючи у Криму, дуже активно співпрацювала з Таврійським національним університетом, особливо зі студентами-філологами, – зазначив Андрій Щекун. – Тому, пам'ятаючи про це і враховуючи нинішню ситуацію, коли і газета, і універси-

тет, та й багато інших інституцій були змушені покинути півострів, ми хочемо відродити давню дружбу тут, у Києві, бо надзвичайно важливо у ці складні часи підтримувати одне одного і працювати на благо Криму».

Крім того, серед бажаючих здати документи до приймальної комісії був і Олександр Кравченко, один з трьох кримських активістів, які були затримані у Сімферополі 9 березня 2015 року під час акції, присвяченої 201-й річниці від дня народження Т. Шевченка, за використання української атрибутики та жовто-блакитних прапорів та стрічок.

Нині Олександр – боець АТО, контрактник, який приїхав до Києва у відпустку спеціально, аби подати документи на заочне відділення історичного факультету ТНУ.

Сподіваємось, що своїм прикладом Олександр надихне й інших кримчан, та й не тільки, вступати до Таврійського університету, який, попри все, так і залишився кримським, щоб здобути якісну вищу освіту.

Місце зустрічі було вибрано не випадково, адже у «Кримському домі» розташовується приймальна комісія Таврійського національного університету. А. Щекун передав по 100 примірників трьох перших номерів відновленого друкованого видання, які були викуплені активістами руху «Євромайдан-Крим» спеціально для абітурієнтів-кримчан і відвіду-

ДРУЖНІ ПАЛЬЦІ НА ПУЛЬСІ

Не сама Україна в своїй боротьбі за гідне і вільне життя – допомога державі і людям на всіх рівнях йде від великого світу. Ось й імпровізований гуртожиток кримських переселенців у курортній місцині під Києвом – Пущі-Водиці – кого тут тільки не було! Звісно, першими були з допомогою наші київські волонтери – від досвідчених волонтерських команд до простих собі київських людей. Хто із чим: хто з фургоном картоплі, а хто й з пляшечкою олії й пакетиком круп, іграшок навезено було як на добрячий дитячий садочок, книжки і одяг, взуття і посуд тощо.

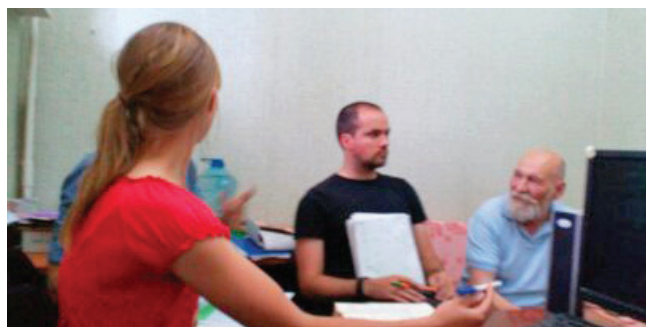
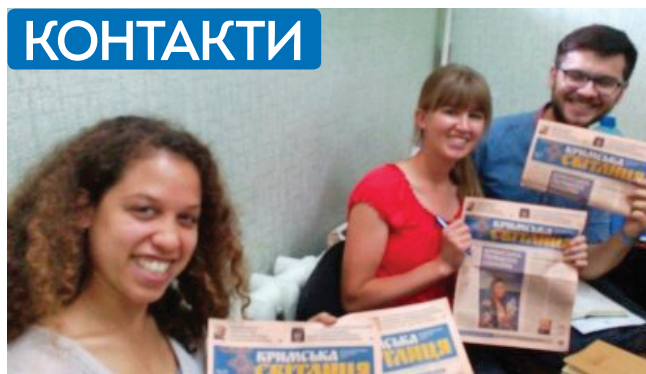
МАКСИМ ДУБОВ'ЯЗ, КРИМСЬКИЙ ПЕРЕСЕЛЕНЕЦЬ

Серед численних відвідувачів в ті перші дні не одразу, може, але скоро з'явилися пред-

ставники того самого великого світу, що він не байдужий, бо хоче бути обізнаним. Щоб допомога була адекватною, точною, вчасною.

Нещодавно у нас ізнову побували відвідувачі, й відбулася насичена зустріч. Гості – двоє молодих

КОНТАКТИ

чоловіків і троє молодих жінок із Швейцарії – моніторингова місія Агенції ООН у справах біженців, яка допомагає Україні у вирішенні й цієї от проблеми – подальшого налагодження життя внутрішньо переміщених осіб.

Гості запропонували не зовсім звичний для нас, звиклих, що така зустріч – це щось посереднє між інтерв'ю й ... чого гріха таїти – чи то мітингом, чи то сповіддю, формат. Кілька точно сформульованих питань від гостей – кілька роз-

горнутих наших відповідей-промов. Потім резюме від гостей: чи вірно вони розуміють ситуацію й справу. Запитання на уточнення – відповіді. Резюме від нас: чи точно ми порозумілися.

Порушено було теми: чому ми вимушені були виїхати з Криму; як ми тут себе маємо, які відносини з сусідами й адміністрацією, місцевими мешканцями і державними органами, що добре, а в чому проблеми. Головною проблемою на даний момент – звісно, не на рівні світової політики й перспектив повернення до status quo, а наших нагальних – було визначено проблему переходу ВПО від перебування в таких-от імпровізованих гуртожитках до більш звичайного, нормального мешкання, життя-буття.

Що вразило, в підсумку, й вразило сильно й приємно: вони РОЗУМІЮТЬ. Вони правильно все розуміють, так, нібито вони цими всіма проблемами так само живуть, як і ми...

Отже, є усі підстави вважати, що допомога йде, і буде вона точною й відповідною...

...Коли ти вдома, в тебе завжди є що гостю на прощання подарувати на згадку. Де ж нам тут було взяти кримського сувеніру? Всі наші сувеніри залишилися в Криму та в душі... Але в нас уже був гідний презент, що й не соромно було й високим гостям подарувати: свіже, перше число нашої відновленої «Кримської світлиці»!

ГОЛОВНОЮ ПРОБЛЕМОЮ НА ДАНИЙ МОМЕНТ БУЛО ВИЗНАЧЕНО ПРОБЛЕМУ ПЕРЕХОДУ ВПО ВІД ПЕРЕБУВАННЯ В ІМПРОВІЗОВАНИХ ГУРТОЖИТКАХ ДО БІЛЬШ ЗВИЧАЙНОГО, НОРМАЛЬНОГО ЖИТТЯ

ВИСТАВКА

КВІТИ ТАВРІЇ У КРИМСЬКОМУ ДОМІ

З 1 до 21 липня у Києві в експозиційних площах культурного простору AUTONOMOUS Державного підприємства «Кримський дім» пройшла виставка відомої художниці Людмили Вітковської «КВІТИ ТАВРІЇ». Таврійська серія вперше стала доступною для огляду в такому обсязі.

ЄВГЕНІЯ БОРИСЕНКО

Людмила Вітковська є знаною майстринею декоративного розпису. Вона – член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, лауреат премії ім. Петра Верни, заслужений майстер народної творчості України. Бібліотекар за фахом, вона присвятила своє життя мистецтву. В основі її творчого стилю лежать традиції петриківського та київського розпису. Людмила Вітковська ніде не вчилася малюванню і була «відкрита» наприкінці 1970-х рр. тим самим мистецтвознавцем, що відіграв важливу роль у долі Марії Примаченко, – Григорієм Местечкіним.

Під керівництвом Л. Вітковської було засновано мистецьку школу, що виховала кілька поколінь обдарованих майстрів, які фактично відродили зниклу традицію народного розпису на півдні України.

Майстриня багато зробила для відродження декоративного розпису Таврії, навчаючи у 1974-1987 роках дітей – учнів студії «Чонгарсад» на Херсонщині.

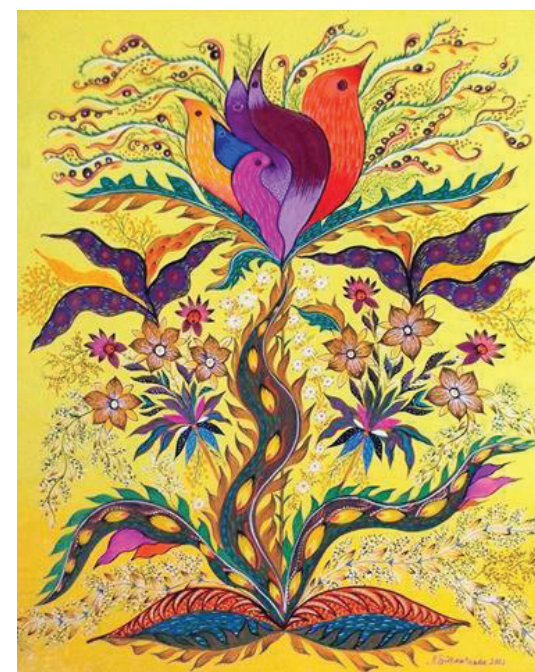
Експозиція «Квіти Таврії», яку презентовано цього разу у «Кримському домі», об'єднує кращі графічні листи, натхненні образами Херсонщини і Криму, що створювалися впродовж 2000-2010-х рр. Щоб показати серію у найбільш повному обсязі, окремі роботи було залучено із приватних колекцій. Її твори міцно пов'язані з навколишньою природою і життям людини.

ДОВІДКА

ЩО ТАКЕ ПЕТРИКІВСЬКИЙ РОЗПИС...

Деякі регіони України, приміром, Київщина, Уманщина, Херсонщина, Одещина, стали визнаними центрами народного розпису. А вже з початку XIX століття на основі настінного розпису почав витворюватись розпис декоративний, який виконується на різних предметах повсякденного вжитку: вазах, тарілках, глечиках, карафках, навіть елементах зброї та озброєння (давня традиція мистецтва Запорозької Січі). Нині цей декоративний розпис, що практикується народними майстрами-професіоналами, отримав збірну назву «петриківського» (від села Петрівка колишньої Протовчанської паланки земель Війська Запоро-

зького, а нині Дніпропетровської області). Зберігаючи усі традиційні мотиви настінних розписів, петриківський розпис вирізняється розширенням діапазону садових (жоржини, айстри, тюльпани, троянди) та польових (ромашки, волошки) квітів, залученням до узорів мотиву ягід (калини, полуниці, винограду) та акантового листу («папороті»), також бутонів. Крім того, петриківські орнаменти і мотиви розпису мають більше рис натуралізму. Окрім традиційних фарб рослинного походження, малювання якими потребувало періодичного підновлення (двічі на рік), у петриківському розписі часто використовують олійні фарби.

У МОСКВІ НА ВИСТАВЦІ ПОКАЖУТЬ ВИВЕЗЕНІ З КРИМУ КАРТИНИ АЙВАЗОВСЬКОГО

КРИМСЬКІ РЕАЛІЇ

38 картин відомого мариніста Івана Айвазовського, які перебували у Феодосійській картинній галереї, 11 липня були вивезені до Третяковської галереї на Всеросійську виставку. Про це виданню РІА Новини повідомила «міністр культури» Криму Арина Новосельська.

ЛЮДМИЛА БОЖЕНКО

За її словами, картини будуть в Москві весь виставковий цикл, щоб повернутися в рідне місто до 200-річного ювілею художника. Всі картини застраховані на суму понад 2 мільйони доларів.

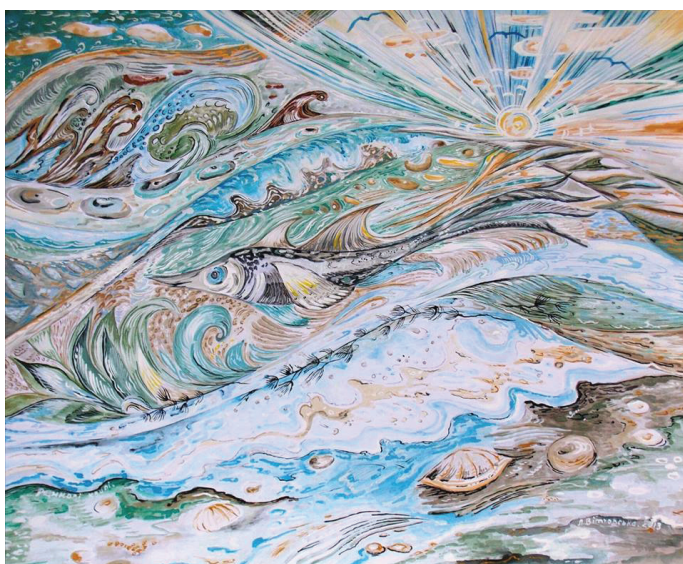
Нагадаємо, що ще у березні 2014 року народний депутат України **Володимир Ар'єв** з трибуни Верховної Ради заявив, що в Ермітаж та інші російські музеї вивозяться картини Айвазовського з картинної галереї Феодосії. Тоді директор галереї Айвазовського **Тетяна Гайдук** спростувала цю інформацію. Більш того, вона заявила, що «не лише передача, але навіть переміщення музейних експонатів галереї не передбачається. Колекція, передана Айвазовським в дар Феодосії, нікуди вивозитися не буде».

І ось у 2016 році на сайті Третяковської галереї з'являється інформація про те, що з 29 липня до 20 листопада жителі Москви та гості столиці зможуть відвідати виставку «Іван Айвазовський. До 200-річчя з дня народження». На виставці будуть представлені живопис, графіка, особисті речі та нагороди художника з Феодосійського музею. А з 20 листопада цю виставку можна буде відвідати в Ермітажі.

Вони зачаровують своїм неповторним колоритом – яскравим, соковитим, який водночас є традиційним для народного мистецтва. Твори Людмили Вітковської звеличують красу рідного краю, несуть у собі ключові образи світогляду нашого народу, які забезпечують спадкоємність славних традицій українського розпису.

Як відомо, декоративний розпис виник задовго до появи християнства і спочатку відігравав роль оберега. Як і всі давні народні традиції, він дуже глибоко увійшов у побутове життя українців. Розписування стін, а часом і господарських будівель, було дуже популярне на українських землях в давнину, а місцями збереглося і донині. Стіни в українській хаті майже завжди білилися, як і піч, тому в хаті було багато вільних площ для прикрашання вішаними образами або ж мальованими різнобарвними орнаментами. Господині розмальовували стіни орнаментами різних кольорів, найчастіше це були фантастичні дерева з птахами, півниками, щигликами тощо.

У пізніші часи почали з'являтися більш натуралістичні мотиви в розписах (листки дуба, клена, хмелю, барвінку, винограду, вінки й букети, сови і павичі).

Про все це, а також про те, чим відрізняється народне мистецтво від академічного, про магічний зміст, закодований у рослинному орнаменті, розповіла пані Людмила під час майстер-класу «Таємниці декоративного розпису», який відбувся 9 липня там же у «Кримському домі». Усім присутнім було дане завдання – намалювати власну квітку, з яким вони вдало впоралися.

ІНФОРМАЦІЯ
ТА ФОТО НАДАНІ
ДП «КРИМСЬКИЙ ДІМ»

ВСТУПНА КАМПАНІЯ -2016: У КРИМСЬКИХ ЮНАКІВ НЕ ВИМАГАТИМУТЬ ПРИПИСНІ СВІДОЦТВА ТА ВІЙСЬКОВІ КВИТКИ

АКТУАЛЬНО

ОЛЕКСАНДРА НЕЗВАННА

Нарешті Міністерство освіти і науки України врахувало думку суспільства, вчергове «наступивши на граблі». 4 липня 2016 року листом № 1/9 – 342 «Щодо прийому документів від вступників, що проживають на тимчасово окупованій території Донецької та Луганської областей, а також в Автономній Республіці Крим», вирішило проблему з приписними свідоцтвами:

На численні звернення громадян, що зафіксовані на консультативних телефонах, Міністерство освіти і науки України надає роз'яснення, що особам, які проживають на території Донецької та Луганської областей, де органи виконавчої влади тимчасово не здійснюють своїх повноважень, а також у Криму, при вступі до вищих навчальних закладів не обов'язково надавати посвідчення про приписку вступників.

Чому ж з'явився цей лист? А передісторія вказує на те, що міністерські чиновники вкотре виправляють власні помилки. Що ж маєтись на увазі?

Відповідно до Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2016 році (Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.10.2014 р. № 1172), «Вступники подають заяву на участь у конкурсному відборі до вищого навчального за-

кладу (далі – заява) в паперовій або в електронній формі...». І ось в цьому моменті для дітей з Криму (а також і з зони АТО) виникає проблема.

Згідно з п. 4 Розділу VI «Порядку прийому заяв та документів для участі у конкурсному відборі до вищих навчальних закладів» під час подання заяви в паперовій формі вступник пред'являє особисто:

4. Під час подання заяви в паперовій формі вступник пред'являє особисто:

- документ, що посвідчує особу та громадянство (відповідно до статті 5 Закону України «Про громадянство України»);
- свідоцтво про народження – для осіб, які за віком не мають паспорта, або інший документ, який посвідчує особу і громадянство;
- **військовий квиток або посвідчення про приписку – для військовозобов'язаних;**
- документ державного зразка (оригінал) про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, на основі якого здійснюється вступ, і додаток до нього;
- сертифікат (сертифікати) відповідного рівня зовнішнього

незалежного оцінювання (для вступників на основі повної загальної середньої освіти);

- документи, які підтверджують право вступника на участь у конкурсі за результатами вступних екзаменів на основі повної загальної середньої освіти (розділ VIII цих Умов), зарахування за співбесідою (розділ X цих Умов), зарахування за квотами (розділ XI цих Умов) (за наявності).

Ось тільки ані приписного свідоцтва, ані військового квитка випускники, які проживають в Криму, надати не можуть. Адже вони перебувають на території, де українських військових комісаріатів (військкоматів) немає. Отже, в приймальній комісії, користуючись «буквою закону», прийняти документи у кримчан просто не мали б можливості.

І найцікавіше, це не проблема цього року. Під час вступної кампанії 2014 року МОН видало Лист № 1/9-348 «Щодо особливостей вступної кампанії до вищих навчальних закладів», в якому зобов'язувало керівників ВНЗ «забезпечити прийом документів для вступу згідно з переліком, визначеним Умовами прийому до вищих навчальних за-

кладів України в 2014 році, що затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 29.10.2013 р. № 1510 (із змінами та доповненнями), від громадян вказаних регіонів без надання ними посвідчення про приписку (військового квитка)». Цікаво, що цей лист був виданий теж 4 липня.

Минулого року, під час вступної кампанії 2015 року, 22 громадські організації звернулися до МОН з вимогами вирішити цю проблему. Результатом стало прийняття листа МОН України від 23.07.2015 р. № 1/9-344 «Щодо прийому документів від вступників до вищих навчальних закладів у 2015 році».

Восени 2015 року, під час громадського обговорення Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів України в 2016 році, громадськість надіслала пропозиції щодо цього пункту, але вони так і не були враховані.

І ось нарешті, під тиском реалій вступної кампанії, в липні 2016 року з'явився лист, який дозволяє не надавати приписне свідоцтво.

Залишається чекати наступної вступної кампанії!

ВАЖЛИВО

З'явився сайт **Таврійського національного університету**: <http://tnu.edu.ua/>. Сайт повністю орієнтований на вступників та студентів з Кримського півострова. На сайті пропонують:

- перелік факультетів, на які ведеться прийом студентів у 2016 році;
- інформація для абітурієнтів-кримчан;
- інформація для студентів-кримчан, які бажають перевестися на 2,3,4 курси;
- інформація для студентів-кримчан, які бажають вступити до магістратури;
- інформація для абітурієнтів, які вступають на підставі ЗНО;
- приймальна кампанія 2016 року в відеоматеріалах та матеріалах ЗМІ;
- ТНУ імені В. І. Вернадського в засобах масової інформації;
- ТНУ імені В. І. Вернадського в соціальних мережах.

У розділі «Приймальна комісія» надані мобільні телефони:

+38-098-099-18-91 – є функція Hangouts, +38-068-455-61-09 – є функція Viber.

Крім того, в інформації про графік роботи Приймальної комісії зазначено, що неділя – вихідний день. Сайт подає інформацію українською та російською мовами.

ВАЖЛИВО

ХТО МАЄ ПРАВО НА ОТРИМАННЯ ДОПОМОГИ?

Як зазначено у постанові Кабінету Міністрів України, допомогу можуть отримати постраждалі та внутрішньо переміщені особи, які перебувають у складних життєвих обставинах, що спричинені соціальним становищем, внаслідок яких особа частково або повністю не має здатності (не набула здатності або втратила її) чи можливості самостійно піклуватися про особисте (сімейне) життя і брати участь у суспільному житті.

З цього приводу особливо увагу треба звернути на мотивування заяви. Особливо уважно та докладно треба зазначити усі складні життєві обставини, підкреслити, що саме призвело до часткової або повної втрати здатності самостійно піклуватися про своє життя та впливає на участь у суспільному житті. Всі аргументи можна викласти у заяві в довільній формі та підкріпити документами: медичними висновками медиків, направленнями на лікування, документами, що підтверджують статус пільгових категорій, розрахунками, рецептами та іншим.

ЯКИЙ РОЗМІР ДОПОМОГИ?

Згідно з висновком міжвідомчої комісії з питань розподілу зазначених коштів Міністерства соціальної політики України, одноразова грошова допомога має надаватися насамперед сім'ям загиблих в АТО з числа військовослужбовців та інших осіб, сім'ям внутрішньо переміщених осіб, сім'ям учасників АТО, які зазнали тяжких поранень та потребують тривалого лікування, зокрема:

- дітям-сиротам, батьки яких загинули під час

ЯК ПЕРЕСЕЛЕНЦЯМ ОФОРМИТИ ОДНОРАЗОВУ ГРОШОВУ ДОПОМОГУ?

проведення АТО, та дітям, батьки яких є полоненими або зниклими безвісти, – на одну дитину 1176 гривень;

- сім'ям, у яких є діти-інваліди або інваліди з дитинства, – 1764 гривні;
- багатодітним сім'ям – 2352 гривні;
- сім'ям, члени яких потребують невідкладного вартісного лікування, – 1176 гривень;
- сім'ям, у яких є інваліди 1, 2 груп, – 1176 гривень;
- сім'ям, де є вагітні жінки, або один з батьків здійснює догляд за дитиною до досягнення нею трирічного віку (з числа сімей загиблих в АТО), – 1764 гривні.

Зазначимо, що рішення комісії стосовно категорій осіб, яким слід надати допомогу у першочерговому порядку, мають рекомендаційний характер, а остаточні списки формуються на місцях.

СКІЛЬКИ РАЗІВ МОЖНА ОТРИМАТИ ДОПОМОГУ?

Отримати грошову допомогу можна лише один раз на родину, навіть якщо в сім'ї є декілька категорій отримувачів. За наявністю декількох рекомендованих ознак комісії на місцях мають самостійно приймати рішення щодо того, яку допомогу отримає сім'я.

ЯКІ ДОКУМЕНТИ НЕОБХІДНО ПОДАТИ?

- Крім мотивувальної заяви, про яку вже згадували вище, потрібно подати:
- копії паспорта громадянина України та його ідентифікаційного номера;
 - копію довідки про взяття на облік ВПО;
 - копії тих документів, що підтверджують стосун-

ки в родині (свідоцтво про одруження, свідоцтва про народження дітей, оригінали медичних довідок про стан здоров'я, висновок медико-соціальної експертизи щодо встановлення інвалідності);

- реквізити рахунку, відкритого заздалегідь у банківській установі – на цей рахунок буде перераховано разову грошову допомогу.

Обов'язково треба скласти заяву у двох примірниках. При наданні доку-

ментів у структурний підрозділ Управління соціального захисту населення заява повинна бути офіційно зареєстрована – на другому примірнику, який залишається у особи, відповідальний працівник соцзахисту проставляє дату прийому та штамп. Це робиться для того, щоб у разі необхідності доказати, що ви дійсно подавали саме цю заяву на надання одноразової грошової допомоги. Другий екземпляр заяви з додатками, які підтверджують тяжкі

ОДНОРАЗОВА ГРОШОВА ДОПОМОГА МАЄ НАДАВАТИСЯ НАСАМПЕРЕД СІМ'ЯМ ЗАГИБЛИХ В АТО З ЧИСЛА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ІНШИХ ОСІБ, СІМ'ЯМ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ, СІМ'ЯМ УЧАСНИКІВ АТО, ЯКІ ЗАЗНАЛИ ТЯЖКИХ ПОРАНЕНЬ ТА ПОТРЕБУЮТЬ ТРИВАЛОГО ЛІКУВАННЯ

умови проживання, залишається у соцпрацівників для подальшого розгляду комісією. Також можна відправити документи поштою – рекомендованим листом з описом вкладення усіх документів. Після розгляду місцевою комісією, у разі неотримання раніше грошової допомоги такого виду, приймається рішення про доцільність її надання особі, що звернулася.

ЯК ДОВГО РОЗГЛЯДАЄТЬСЯ ЗАЯВА НА ОТРИМАННЯ ДОПОМОГИ?

Що стосується розгляду та нарахування допомоги, все це не дуже швидкий процес. Скоріше розглядаються ті заяви, в яких було зазначено необхідність термінового лікування (близько місяця після подання заяви). Вірне мотивування, підтвержене документами, сприяє позитивному рішення комісії у розгляданні заяв від осіб, які не зазначені у рекомендованому списку міністерства. Наприклад, на нашу думку, таку допомогу мають отримувати також і матері-одиначки, які опинилися в складних життєвих умовах у зв'язку з переселенням із зони проведення АТО, та інші особи, які потребують грошової допомоги. Позитивні випадки за такими заявами були.

ЗАКОНОДАВСТВО

Право на отримання одноразової грошової допомоги від держави гарантується Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку використання коштів, що надійшли від фізичних та юридичних осіб для надання одноразової грошової допомоги постраждалим особам та внутрішньо переміщеним особам» № 535 від 01.10.2014 р.

ДЖЕРЕЛО:
УКРАЇНСЬКА
ГЕЛЬСІНСЬКА СПІЛКА
З ПРАВ ЛЮДИНИ

КНИГА ПІД ЗНАКОМ КРИМУ (З НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА С. КОЧЕРГИ)

ПОБРАТИМ ШЕВЧЕНКА

**МИКОЛА
ІВАНОВИЧ
КОСТОМАРОВ**
(1817 – 1885)

Постать М. Костомарова – одна з найяскравіших на порубіжжі української й російської культур. Син воронезького поміщика й селянки-кріпачки, випускник Харківського університету, М. Костомаров рано заявив про себе серйозними науковими працями з вітчизняної історії. Водночас під псевдонімом Ієремія Галка він видає дві збірки романтичних поезій українською мовою: «Українські балади» (1839) і «Вітка» (1840). Із-під пера М. Костомарова вийшли також драматичні й епічні твори.

Значною віхою в його житті стало створення разом із В. Білозерським, П. Кулішем, Т. Шевченком та іншими однодумцями Кирило-Мефодіївського товариства, після розгрому якого він був засуджений на рік ув'язнення в Петропавлівській фортеці Петербурга й заслання до Саратова. І хоч після заслання М. Костомаров продовжив свою блискучу кар'єру вченого, покладене на нього тавро злочинця не змили жодні офіційні почесні, отримані ним у Російській імперії.

М. Костомаров належить до числа визначних пілігримів Криму. Відомості про перебування історика на кримській землі можна почерпнути з ґрунтовної автобіографії.

Уперше М. Костомаров вирушив у мандрівку до Криму навесні 1841 року. Інтенсивна праця над дисертацією про значення унії в Західній Русі й магістерський іспит у Харківському університеті вимагали великого інтелектуального напруження. Для поліпшення самопочуття лікарі порадили вдатися до морських купань. 24-річного М. Костомарова Крим приваблював насамперед своїми історичними пам'ятками. Мешкаючи в поганенькому готелі у Феодосії, він чотири тижні ретельно виконував вказівки лікарів. Як нагороду за своє тривале терпіння М. Костомаров задумав подорож верхи на конях із провідником-татариним на Південний берег Криму аж до Севастополя. Проте задуманий маршрут обірвався в Ялті. Звідти молодий мандрівник повернувся до Алушті, а далі попрямував до Сімферополя й Бахчисарая. Найсильніше враження на М. Костомарова справили Чатир-Даг, численні мусульманські фонтани, ханський палац і поїздка верхи на Чуфут-Кале. Із Бахчисарая він повернувся до Керчі, де оглянув боспорські могили й музей. Та-

кою була перша мандрівка М. Костомарова Кримом.

Удруге вирушив на благословенну землю Тавриди 1852 року, отримавши дозвіл царя покинути місце заслання з метою лікування. Вибраний маршрут мало чим відрізнявся від попереднього. Спочатку в Керчі йому вдалося приєднатися до археологічних розкопок, що вели художник Бегічев й одеський професор М. Мазуркевич. Далі разом із товариством мандрівників попрямував на Південний берег Криму. Ні Феодосія, ні Ялта, що тоді ще мало чим відрізнялася від звичайного приморського села, не привернули їхньої уваги. Однак Лівадія зачарувала М. Костомарова розкішним палацом і багатим квітником. Із цікавістю подорожні оглянули дачі Ореанди, а особливу насолоду їм подарував парк в Алушці. Письменник в «Автобіографії» захоплено описує дорогу до Севастополя, а звідти – до Бахчисарая. Згодом для морських купань М. Костомаров обрав Феодосію, де провів кінець своєї подорожі.

Третя й остання поїздка до Криму припадає на 1870 рік. У червні М. Костомаров розпочав свій відпочинок у Феодосії, продовжив купання в Ялті й Алушці. Тут його чекала несподівана зустріч із філологом, фольклористом і поетом А. Метлинським. На жаль, радості вона їм не принесла, оскільки А. Метлинський перебував на смертному одрі, про що пізніше М. Костомаров написав у своїх спогадах.

Смутні думки навіював і Севастополь, який після Кримської війни справляв враження справжньої руїни. М. Костомаров також відвідав місця, пов'язані з сивою давниною, – Херсонес, Ін-

керман. Утретє завітав у Бахчисарай, хоч ханський палац тоді був спустошений. Із Севастополя на пароплаві М. Костомаров дістався до Євпаторії, де ознайомився зі способом життя караїмів, а далі його дорога пролягла в Одесу.

Мандрівні враження вченого знаходять численні відлуння в його історичних і фольклористичних працях, а також лягли в основу деяких літературних творів із кримськими мотивами. Перша подорож до Криму надихнула поета на створення трьох поезій, що були опубліковані в альманасі Бецького «Молодик»:

М. КОСТОМАРОВ НАЛЕЖИТЬ ДО ЧИСЛА ВИЗНАЧНИХ ПІЛІГРИМІВ КРИМУ. ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРЕБУВАННЯ ІСТОРИКА НА КРИМСЬКІЙ ЗЕМЛІ МОЖНА ПОЧЕРПНУТИ З ҐРУНТОВНОЇ АВТОБІОГРАФІЇ

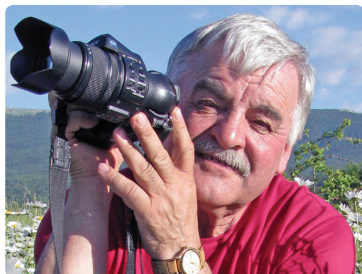
Могила М. Костомарова на Волковському цвинтарі у Петербурзі

«Аглае-Чесме», «До М. Потоцької», «Пантікапей» (з елементами драми). Наслідком другої поїздки на кримське узбережжя в творчості М. Костомарова стала драматична поема «Юпітер світлий плывет по зеленим водам киммерийским...», написана в Саратові 1852 року. Високу оцінку цьому величому твору дав І. Франко, який переклав поему українською мовою.

За рік до смерті М. Костомаров опублікував історичну драму «Эллины Тавриды», події якої розгортаються в першому столітті до н. е. переважно в Херсонесі. Можна стверджувати, що автор, працюючи над цим твором, живив свою уяву спогадами про відвідини Херсонесу 1870 року, хоч основний матеріал для створення драми письменнику дав трактат К. Порфирородного «Про керівництво державою», в якому виразно змальовується ворогування дорійців й іонійців на кримській землі періоду могутності Риму. Ця історична драма не втратила своєї актуальності. Читаючи про підступність, віроломність і жорстокість колишніх мешканців Криму, яких розділяла тільки приналежність до різних груп одного й того ж етносу, мимоволі надієшся, що два тисячоліття християнства зробили людину морально досконалішою й мудрішою. Однак останні історичні події змушують побачити в цьому творі проекцію в майбутнє та спонукають до перепрочитання цієї історичної драми М. Костомарова.

**ПУБЛІКУЄТЬСЯ
ЗІ СКОРОЧЕННЯМИ,
ПОВНИЙ ВАРІАНТ СТАТТІ
НА САЙТІ EDUCRIMEA/
ОСВІТА ДЛЯ КРИМУ**

У НАСТУПНОМУ ЧИСЛІ «КРИМСЬКОЇ СВІТЛИЦІ»

ФОТОПОЕТ КРИМУ

Інтерв'ю з відомим кримчанином, заслуженим працівником лісового і мисливського господарства АР Крим, членом Національної спілки фотохудожників України, членом Королівського фотографічного товариства Велико-британії Анатолієм Ковальським

ГАЗЕТА «КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ»

Всеукраїнська літературно-публіцистична та мистецька газета
Виходить із 31 грудня 1992 року
Свідоцтво про реєстрацію КВ №12042-913ПР від 30.11.2006 р.

Засновники

Міністерство культури України
Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка
ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»

Адреса редакції

03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1;
тел.: +38 (044) 498-23-65

Видавець

Національне
газетно-журнальне
видавництво

Генеральний директор

Андрій ШЕКУН

Дизайн та верстка

Марк Канарський

Поліграфічний комбінат

ТОВ «Типографія «Від "А" до "Я"»
м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
тел.: (044) 563-18-04, 562-28-51
Розповсюдження і реклама
тел.: +38 (044) 498-23-64

Редакція не публікує колективні листи та звернення
Публікуючи проблемні матеріали, редакція, окрім спеціально обумовлених випадків, подає лише авторський погляд.
Передрук і відтворення текстових та ілюстраційних матеріалів «Кримської світлиці» – тільки з письмового дозволу редакції.

Передплата на газету

Передплатна ціна на 2016 р.:
1 місяць – 14,44 грн.;
півріччя – 86,64 грн.

У передплатній ціні враховано вартість доставки до вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонемента.

Передплатний індекс

90269
Наклад 1000 прим.
Ціна договірна

